

Sygn. akt I ACa 1251/11 Sygn. akt I ACa 1251/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Roman Dziczek

Sędziowie: SA Edyta Mroczek (spr.)

SO (del.) Maria Zgiet-Zawadzka

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Rudnik

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2012 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa A. K.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 marca 2011 r.

sygn. akt I C 69/10

1. oddala apelację;

2. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

Sygn. akt I ACa 1251/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 stycznia 2010 roku powód A. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu kwoty 130 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty oraz o przekazanie z powyższej kwoty 40.000 zł na dom dziecka koło G.. Powód wniósł także o bezwzględne wznowienie postępowania w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w Radomiu sygn. akt II K 134/04. W uzasadnieniu wskazał, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu w sprawie II K 134/04 został skazany na karę pozbawienia wolności. W wyroku tym zastosowano przepis artykułu 64§1 k.k., co było błędem proceduralnym mającym wpływ na ocenę materiału dowodowego. Pozwany Skarb Państwa Prezes Sądu Okręgowego w Radomiu wniósł o oddalenie powództwa i przyznanie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 21 marca 2011 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok zapadł po dokonaniu przez sąd pierwszej instancji następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych.

A. K. został skazany na karę pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu w sprawie o sygn. akt II K 134/04. Z w/w wyrokiem powód wiąże odpowiedzialność pozwanego za poniesioną przez niego szkodę. Powód powołuje się na art. 417⁽⁽¹⁾⁾ § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem.

Jak wskazał Sąd Okręgowy podstawową przesłanką w dochodzeniu odszkodowania na podstawie wskazanego przepisu jest stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W ocenie Sądu stwierdzenie tej przesłanki nie może nastąpić w niniejszym postępowaniu o odszkodowanie, gdyż sąd rozpoznający sprawę nie jest właściwy do indywidualnej oceny legalności tegoż wyroku, który zdaniem powoda stanowi źródło szkody. Ponieważ powód nie wykazał w niniejszym postępowaniu istnienia wymaganego prawem prejudykatu, powództwo podlega oddaleniu. Sąd również wskazał, że zgłoszone przez powoda żądanie wznowienia postępowania w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. akt II K 134/04, nie może być rozpoznawane w postępowaniu cywilnym. W tym zakresie kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje drogi sądowej i żądanie winno być odrzucone, czego jednak omyłkowo Sąd nie uczynił w wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Powód wydany wyrok zaskarżył apelacją w całości. Wskazał na następujące zarzuty:

- proceduralny; związany z naruszeniem prawa procesowego, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 14 ust 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (prawo do wysłuchania i prawo do osobistego udziału w rozprawie),

-merytoryczny; tj. naruszenie prawa materialnego dotyczącego art. 45 ust 1 Konstytucji oraz art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka polegający na nierozważeniu istoty sprawy co przełożyło się na arbitralność postępowania sądowego.

Z uwagi na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości lub z ostrożności procesowej o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr. 169, poz. 1417 ze zm.).

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Prawidłowo ocenił Sąd Okręgowy żądanie powoda z punktu widzenia artykułu 417⁽⁽¹⁾⁾§2 k.c. Powód wywodził bowiem swoje roszczenie odszkodowawcze z faktu wydania wobec niego wyroku skazującego w oparciu o niewłaściwie zastosowany przepis prawa. Stosownie do treści artykułu 417⁽⁽¹⁾⁾§2 k.c., jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem. W przepisie tym możliwość dochodzenia naprawienia szkody została więc uzależniona od uprzedniego stwierdzenia we "właściwym postępowaniu", że orzeczenie nie było zgodne z prawem. Dopiero zatem po uzyskaniu przez powoda we „właściwym postępowaniu” orzeczenia stwierdzającego wydanie przytoczonego w pozwie wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu niezgodnie z prawem, powód mógłby wystąpić z roszczeniem odszkodowawczym. Wskazać bowiem należy, że w postępowaniu o naprawienie szkody przedmiotem samodzielnych ustaleń sądu nie może być ocena legalności konkretnego wyroku sądu. Natomiast z treści pism powoda wynika, że chciałby, aby to sąd cywilny w niniejszej sprawie dokonał takiej oceny. Tymczasem stwierdzenie

niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego wydanego w postępowaniu karnym może nastąpić albo w trybie wznowienia postępowania albo w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej. Z materiału dowodowego nie wynika, aby powód uzyskał jedno ze wskazanych wyżej rozstrzygnięć, a zatem nie wykazał istnienia wymaganego prawem prejudykatu.

Z uzasadnienia apelacji, która przytacza szereg orzeczeń Trybunału

Konstytucyjnego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (...), można wywnioskować, że powód zarzuca sądowi pierwszej instancji brak możliwości przedstawienia swoich racji polegający na niewysłuchaniu powoda osobiście przed sądem. Z tymi okolicznościami utożsamia zarzut naruszenia art.45 ust.1 Konstytucji oraz art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, jak również art.14 ust.1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Tymczasem przytoczone wyżej przepisy wyrażają bardzo ważną zasadę określaną mianem prawa od sądu. W artykułach tych jest mowa o prawie do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy, a więc została wprowadzona zasada jawności rozprawy sądowej. Nie ulega wątpliwości, że w niniejszym postępowaniu zasada ta w żaden sposób nie została naruszona. Powód wystąpił do sądu z pozwem, który został merytorycznie rozpoznany. Okoliczność, że wynik sprawy nie jest dla strony satysfakcjonujący, nie oznacza, że została ona pozbawiona prawa do sądu. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wyznaczył jeden termin rozprawy, o którym powód został powiadomiony. Wskazać ubocznie należy, że zgodnie z przepisem art. 299 k.p.c. przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron dopuszczalne jest wyjątkowo, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Taka sytuacja nie miała w tej sprawie miejsca bowiem z przedstawionych przez powoda twierdzeń wynikał brak spełnienia podstawowej przesłanki dla skutecznego dochodzenia roszczenia odszkodowawczego na podstawie art.417⁽⁽¹⁾⁾§2 k.c. Z tych samych względów nie doszło do naruszenia art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art.14 ust. Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Wszelkie procedury w rzetelnym rozpoznaniu sprawy powoda przewidziane w/w aktami zostały zachowane.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art.385 k.p.c. O kosztach orzeczone na podstawie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę trudną sytuację materialną powoda.